



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 października 2019 r.

Pozycja 184

POSTANOWIENIE

z dnia 17 lipca 2019 r.

Sygn. akt Ts 35/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.C. w sprawie zgodności:

art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) w zakresie, w jakim „ogranicza możliwość sądowej weryfikacji rozstrzygnięć wydanych przez organy postępowania wykonawczego w ramach postępowania dyscyplinarnego skazanych tylko do jednej przyczyny odwoławczej, tj. niezgodności z prawem, (...)” z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 22 lutego 2019 r. (data nadania) J.C. (dalej: skarżący), wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Stan faktyczny, leżący u podstaw skargi konstytucyjnej, przedstawia się następująco.

9 lutego 2018 r. Dyrektor Aresztu Śledczego w G. (dalej: Dyrektor Aresztu), za naruszenie „w bardzo poważnym stopniu” porządku i dyscypliny w areszcie, wymierzył skarżącemu karę w postaci pozbawienia go prawa do korzystania z udziału w niektórych zajęciach kulturalno-oświatowych lub sportowych (z wyjątkiem korzystania z książek i prasy) na 3 miesiące. Na tę decyzję skarżący złożył skargę, której postanowieniem z 28 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) nie uwzględnił Sąd Okręgowy w G. VI Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych (dalej: Sąd Okręgowy). W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził m.in., że decyzja Dyrektora Aresztu „nie była dowoln[a], lecz podjęta została po analizie wszystkich okoliczności, w granicach swobody, w której ten organ działa i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Skazany swoim niewłaściwym zachowaniem, naruszającym regulamin zakładu karnego, spowodował konieczność wymierzenia kary dyscyplinarnej”. Orzeczenie to, wskazane przez skarżącego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji zostało mu doręczone 11 kwietnia 2018 r.

W tym samym dniu, tj. 11 kwietnia 2018 r. skarżący, za pośrednictwem Aresztu Śledczego w G. wystąpił do Sądu Rejonowego w G. I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Rejonowy) z wnioskiem o zwolnienie go od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Wniosek wpłynął do Sądu Rejonowego 14 kwietnia 2018 r. Postanowieniem z 2 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy oddalił wniosek skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowił dla niego radcę prawnego do sporządzenia skargi konstytucyjnej, którego pismem z 28 listopada 2018 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 10 grudnia 2018 r.) wyznaczyła Okręgowa Izba Radców Prawnych w G. (dalej: OIRP).

Zarządzeniem z 25 kwietnia 2019 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 29 kwietnia 2019 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie oryginału albo kopii poświadczonej przez pełnomocnika za zgodność z oryginałem:

1) decyzji Dyrektora Aresztu z 9 lutego 2018 r. wymierzającej skarżącemu karę dyscyplinarną (dalej: decyzja z 9 lutego 2018 r.);

2) postanowienia Sądu Okręgowego z 28 marca 2018 r. (sygn. akt [...]) utrzymującego w mocy decyzję z 9 lutego 2018 r.;

3) wniosku skarżącego z 11 kwietnia 2018 r. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej;

4) postanowienia Sądu Rejonowego z 2 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) ustanawiającego dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej;

5) pisma OIRP z 28 listopada 2018 r. informującego o wyznaczeniu dla skarżącego pełnomocnika;

6) dokumentów potwierdzających daty:

a) doręczenia skarżącemu Postanowienia Sądu Okręgowego z 28 marca 2018 r.,

b) wystąpienia przez skarżącego do Sądu Rejonowego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej,

c) doręczenia pełnomocnikowi skarżącego pisma OIRP z 28 listopada 2018 r.

Pismem procesowym z 6 maja 2019 r. (data nadania) skarżący odniósł się do zarządzenia. Dołączył do niego dokumenty, o których mowa w zarządzeniu.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, ze zm.) w zakresie wskazanym w komparycji niniejszego postanowienia, naruszył jego prawo do „sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez uzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, a przede wszystkim prawo do odpowiedniego ukształtowania procedury, zgodnie z wymogami sprawiedliwości, w szczególności zgodnie z zasadami tzw. sprawiedliwości proceduralnej [art. 45 ust. 1 Konstytucji] oraz związane z tym prawem, prawo do niezamykania drogi sądowej [art. 77 ust. 2 Konstytucji] i prawo do zaskarżania decyzji wydanych w pierwszej instancji [art. 78 Konstytucji]”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził radca prawny, który przedłożył postanowienie referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w G. Wydział I Cywilny z 2 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) m.in. ustanawiające dla skarżącego pełnomocnika z urzędu oraz pismo Okręgowej Izby Radców Prawnych z 28 listopada 2018 r. wskazujące go jako pełnomocnika.

2.2. Skarżący wyczerpał przysługującą mu drogę prawną, ponieważ od postanowienia Sądu Okręgowego w G. VI Wydział Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z 28 marca 2018 r., nieuwzględniającego skargi na decyzję Dyrektora Aresztu Śledczego w G. z 9 lutego 2018 r. i utrzymującego w mocy tę decyzję, nie przysługują żadne środki zaskarżenia.

2.3. Skarżący dochował trzymiesięcznego terminu wniesienia skargi zastrzeżonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

2.4. Skarżący prawidłowo określił przedmiot kontroli, tj. art. 7 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 676, ze zm.; dalej: k.k.w.). Przepis ten w brzmieniu: „Skazany może zaskarżyć do sądu decyzję organu wymienionego w art. 2 pkt 3-6 i 10 [m.in. dyrektora aresztu śledczego – art. 2 pkt 5 tej ustawy] z powodu jej niezgodności z prawem, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej” był bowiem podstawą prawną orzeczenia, w związku z którym wniósł skargę do Trybunału.

2.5. Zakwestionowanemu w skardze przepisowi w zakresie tam wskazanym, skarżący zarzucił naruszenie prawa do sądu w zakresie odpowiednio ukształtowanej procedury, zgodnie z wymogami sprawiedliwości (art. 45 ust. 1 Konstytucji), zakazu zamykania drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw (art. 77 ust. 2 Konstytucji) oraz prawa do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji). Jak zauważył bowiem skarżący, art. 7 § 1 k.k.w. ustanawia procedurę odwoławczą, która „nie gwarantuje (...) możliwości zweryfikowania przez sąd (działający jako odpowiednik organu drugoinstancyjnego) zaskarżonej decyzji w pełnym zakresie we wszystkich aspektach sprawy, tj. zarówno co do kwestii faktycznych jak i prawnych, co jednocześnie spowodowało zamknięcie skarżącemu prawa do drogi sądowej w zakresie wyłączonym spod weryfikacji sądowej”.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącego zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.